

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

INFORMATOR

Jak zachować się w przypadku utraty dokumentów?

 System
DOKUMENTY
ZASTRZEŻONE

www.DokumentyZastrzezone.pl

UTRACIŁEŚ DOKUMENTY?

Zastrzeż je w banku!

**NIE POZWÓL UKRAŚĆ
SWOJEJ TOŻSAMOŚCI!**

Warszawa, grudzień 2022 r.

I Informacje podstawowe

1. Co robić w przypadku utraty dokumentów?

1. **Zastrzec je w banku** – najłatwiej w swoim. Jeżeli ktoś nie ma rachunku powinien to zrobić w dowolnym banku przyjmującym zastrzeżenia od wszystkich (lista: www.DokumentyZastrzezone.pl).
2. **Zgłosić sprawę na policji** – tylko jeżeli dokumenty zostały skradzione.
3. **Zawiadomić gminę** lub placówkę konsularną, aby wyrobić nowy dokument.

2. Jak to działa?

Wystarczy zgłosić dokument w jednym banku, aby dane automatycznie przekazano do Centralnej Bazy Danych, a następnie rozesłano do wszystkich banków, operatorów telefonii komórkowych oraz tysięcy innych firm i instytucji korzystających z Systemu DZ.

Dokumenty można zastrzegać nie tylko osobiście. Większość banków przyjmuje zgłoszenia telefonicznie (od swoich klientów), a część wprowadziła taką funkcję również do bankowości elektronicznej.

Jeżeli ktokolwiek spróbuje posłużyć się zastrzeżonym dokumentem operacja zostanie zablokowana, a do wyjaśnienia sprawy wzywana jest Policja.

3. Kiedy zastrzegać?

Trzeba to zrobić zarówno w przypadku zgubienia, jak i utraty dokumentu w wyniku kradzieży. Niezależnie od przyczyny powinno się zareagować możliwie jak najszybciej.

4. Jakie dokumenty?

Najważniejsze są: dowód osobisty, paszport, prawo jazdy oraz karta pobytu.

II Bezpieczeństwo tożsamości

1. Wstęp

Należy pamiętać, że wobec nasilających się prób wyłudzeń z wykorzystaniem cudzej tożsamości trzeba zwracać szczególną uwagę na własne bezpieczeństwo w tym zakresie.

Tożsamość w dzisiejszych czasach stałą się w środowiskach przestępczych bardzo pożądanym „towarem”.

Najpopularniejsze sytuacje posługiwania się cudzym lub podrobionym dokumentem:

- próby wyłudzenia kredytów i pożyczek,
- wynajem mieszkań i pokoi hotelowych (chęć unikania opłat, kradzież wyposażenia, znalezienie miejsca na prowadzenie działalności przestępczej),
- kradzieże samochodów lub innych rzeczy z wypożyczalni,
- zakładanie fikcyjnych firm – np. do wyłudzenia kredytów i dokonywania przestępstw podatkowych.

W kontekście dokumentów tożsamości warto pamiętać o kilku podstawowych zasadach:

- nie zostawiać dokumentów w zastaw (np. w wypożyczalniach),
- nie zostawiać dokumentów bez opieki – np. w samochodzie,
- nie pozwalać na wykonywanie zdjęć czy kserokopii dokumentów w miejscach niezaufanych, gdzie nie przykłada się najwyższych starań w celu zabezpieczenia takich danych,
- podczas wakacji nie zostawić dokumentów w hotelu, pensjonacie, namiocie czy chociażby na plaży,
- przygotować w bezpiecznym miejscu kserokopie swoich dokumentów lub zapisz ich numery seryjne, aby ułatwić i przyspieszyć ich zastrzeżenie; kserokopie należy przechowywać w innym miejscu niż oryginalne dokumenty,
- zawsze należy uważać na kieszonkowców.

Codziennie dokonuje się miliony różnych operacji gospodarczych. Dbajmy o swoje dokumenty, gdyż zagubienie lub utrata któregośkolwiek z nich może mieć bardzo przykre konsekwencje dla prawowitego właściciela – zwłaszcza, że sposobów na wykorzystanie skradzionych dokumentów tożsamości jest wiele i wciąż pojawiają się nowe.

2. System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE

Codziennie w bankach dokonuje się setki tysięcy operacji polegających m.in. na wpłatach i wypłatach pieniędzy z kont, dokonywaniu przelewów, zakładaniu rachunków, zawieraniu

umów o kredyt czy pożyczkę. Niemal w każdym przypadku wymagane jest potwierdzenie tożsamości osoby zlecającej wykonanie takiej operacji.

Szczególnie ważna jest zatem kwestia codziennej ochrony naszych dokumentów tożsamości oraz prawidłowe postępowanie w sytuacji utraty lub podejrzenia, że ktokolwiek niepowołany mógł wejść w ich posiadanie.

Każdy, kto zgubił dokument tożsamości lub komu dokument ten został skradziony, powinien jak najszybciej, dla własnego bezpieczeństwa oraz ochrony swojego mienia, zgłosić to w swoim banku. Jeżeli ktoś nie ma rachunku bankowego, również należy to zrobić – wystarczy udać się do banku przyjmującego zastrzeżenia od wszystkich osób (aktualna lista znajduje się na stronie internetowej www.DokumentyZastrzezone.pl).

Zagubione dokumenty należy zastrzec możliwie jak najszybciej, jednak nawet jeżeli taka sytuacja wydarzyła się kilka miesięcy czy nawet kilka lat wcześniej również trzeba to zrobić. Nigdy nie ma pewności, kiedy taki dokument zostanie przez kogoś wykorzystany.

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE to jedyna w Polsce ogólnokrajowa, powszechnie dostępna baza danych o zastrzeżonych dokumentach tożsamości. W Centralnej Bazie Danych Systemu jest zgromadzonych ponad 2,2 miliona informacji o utraconych dokumentach (dane na koniec września 2022 r.).

Infrastruktura jest tak skonstruowana, że informacja wskazująca na to, że dokument jest zastrzeżony Centralnej Bazie Danych Systemu DZ, a tym samym powinien być wyeliminowany z obrotu, natychmiast pojawia się we wszystkich placówkach bankowych i u innych podmiotów uczestniczących w Systemie – wszystko w czasie niemal rzeczywistym.

Utrata dokumentów podczas wakacyjnych wyjazdów zdarza się szczególnie często – warto zatem jeszcze przed wyjazdem w swoim banku dowiedzieć się, w jaki sposób możemy szybko zgłosić ewentualną utratę dokumentów do Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE (w szczególności wtedy, gdy wyjeżdżamy za granicę).

Jeżeli ktoś nie jest klientem żadnego banku (np. nie posiada rachunku) warto rozważyć założenie konta – jest na rynku dostępnych szereg ofert bezpłatnych.

Systemem DZ jest dedykowany tym podmiotom, które w ramach prowadzonej działalności identyfikują osoby na podstawie dokumentów umożliwiających stwierdzenie tożsamości.

Przed wszystkim z systemu korzystają banki, firmy pożyczkowe i operatorzy telefonii komórkowych i pocztowi. System jest dostępny także dla:

- agentów rozliczeniowych,
- hoteli oraz agencji wynajmu lokali i mieszkań

- firm leasingowych, funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, pośredników finansowych,
- kancelarii prawnych i notarialnych,
- operatorów telewizji kablowej i dostawców internetu,
- przedsiębiorców udzielających kredytów kupieckich,
- SKOK-ów,
- wypożyczalni (np. samochodów),
- dostawców mediów takich jak: gaz, prąd, woda, itp.

Fragment wypowiedzi Rzecznika Prasowego Komendanta Głównego Policji:

„(...) wspólnie utrudniamy życie przestępcom i utrudniamy je nadal skutecznie. Pomysł Kampanii to bardzo cenna inicjatywa, a liczby zastrzeganych dokumentów pokazują, że takie działania mają sens i przynoszą wymierne efekty.

Zdarza się, że nawet dziennikarze potrafią czasem dzwonić do mnie i pytać, co mają zrobić w momencie, gdy zagubili dokumenty, kiedy być może ktoś im ukraść dokumenty i od kilku dni nie mogą ich znaleźć. Zawsze wtedy odpowiadam idź do banku i zastrzeż swój dokument. Pieniądze, które miałeś na koncie mogą być stratą niewielką w porównaniu do tego, co może zrobić człowiek, który posługuje się cudzymi dokumentami.

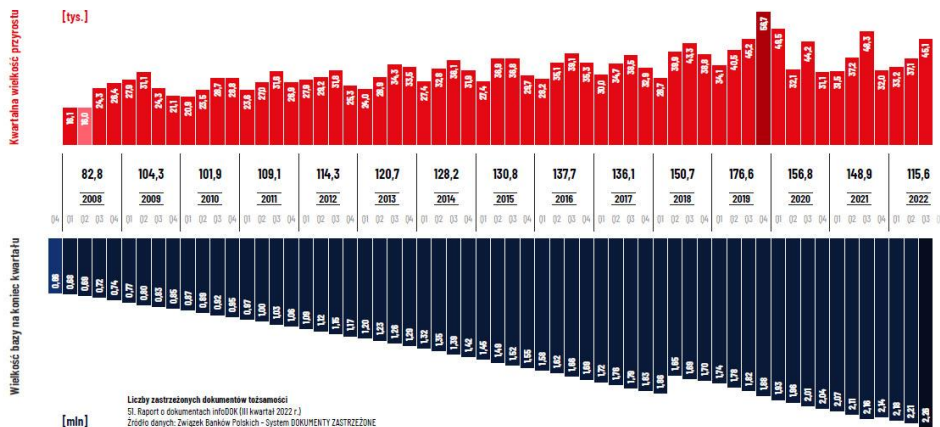
System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE jest bardzo potrzebny. Niektórym wydaje się, że w momencie, w którym tracą dokumenty wystarczy przyjść na Policję, albo do urzędu wystawiającego dokument, odebrać zaświadczenie i to wystarczy. Żyją w przekonaniu że są bezpieczni. My chcemy pokazać, jakie problemy związane są z tym, ile trzeba się nachodzić, aby udowodnić instytucjom, które straciły pieniądze nie z własnej winy, że ktoś posłużył się naszymi dokumentami.”

Mariusz Sokołowski
Rzecznik Prasowy Komendanta Głównego Policji

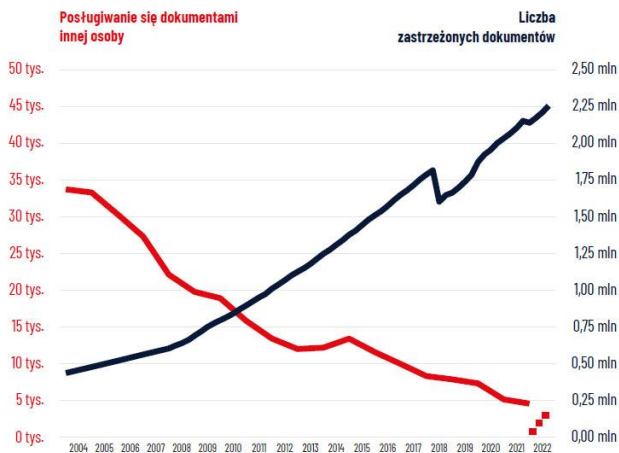
III Statystyki

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE to jedyna w Polsce ogólnokrajowa, powszechnie dostępna baza danych o zastrzeżonych dokumentach tożsamości. W Centralnej Bazie Danych Systemu jest zgromadzonych ponad 2,2 miliona informacji o utraconych dokumentach:

Liczby zastrzeżonych dokumentów tożsamości

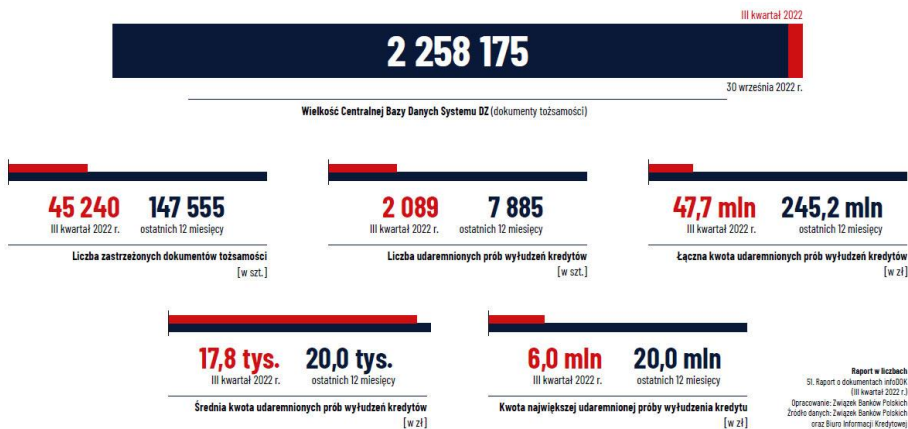

W 2021 roku Policja odnotowała 4.561 przypadków postępowania się dokumentem innej osoby. To pokazuje z jak poważnym problemem mamy do czynienia.

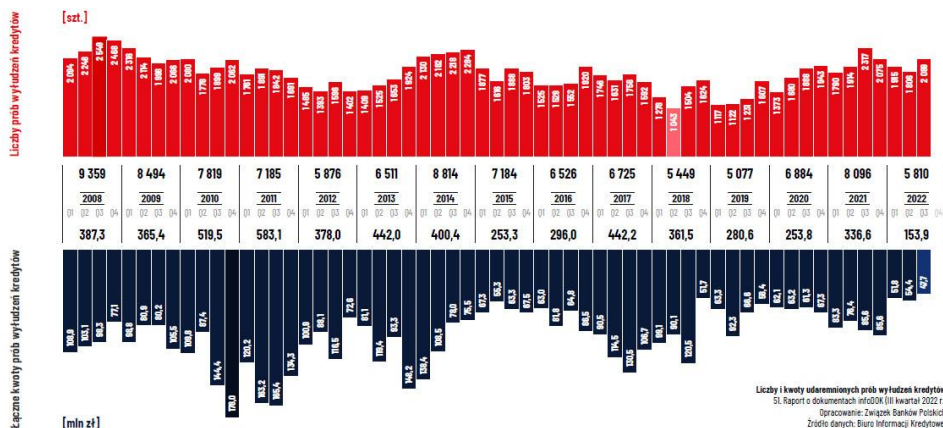
Liczby zastrzeżonych dokumentów tożsamości oraz ogólne liczby przestępstw związanych z dokumentami innej osoby (w dokumentach InfoDOK (III kwartał 2022 r.))
Źródło danych: Związek Banków Polskich - System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE oraz Komenda Główna Policji

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE w 2022 r.:

Łączna kwota prób wyłudzeń kredytów w III kwartale 2022 r. wyniosła 47,7 mln zł. To najniższy, kwartalny wynik w całej historii raportu infoDOK, czyli od 2008 r.! Odnotowano 2.089 prób wyłudzeń. To stosunkowo wysoki wynik kontynuujący podwyższone poziomy zauważalne od dwóch lat.

Liczy i kwoty udaremnionych prób wyłudzeń kredytów

Liczby i kwoty udaremnionych prób wyłudzeń kredytów
SI. Raport o dokumentach infoDOK (III kwartał 2022 r.)
Opracowane: Związek Banków Polskich
Źródło danych: Biuro Informacji Kredytowej

IV Prawdziwe historie

Poniżej przedstawiono kilka wybranych, prawdziwych opisów zdarzeń z kronik policyjnych.

1. 20 razy zapłacili znalezionymi kartami płatniczymi

Operacyjni z komendy na Pradze Północ, zajmujący się ściganiem sprawców przestępstw przeciwko mieniu ustalili, a następnie zatrzymali dwóch mężczyzn, którzy przywłaszczyli znaleziony na ulicy portfel i za pomocą kart płatniczych należących do zgłaszającego dokonywali licznych zakupów. Zarzuty, jakie policjanci im przedstawili dotyczą dokonania 20 nieautoryzowanych płatności zbliżeniowych oraz usiłowania dokonania trzech kolejnych takich transakcji. Za te przestępstwa mężczyznom grozi kara do 10 lat pozbawienia wolności.

Pod koniec kwietnia 39-latek utracił portfel z dokumentami i dwoma kartami płatniczymi należącymi do niego i jego żony. Najprawdopodobniej doszło do tego, kiedy robił zakupy w miejscowym dyskoncie lub tuż po tym. Dopiero kilka godzin później zorientował się, że go nie ma. Gdy zalogował się na internetowym koncie stwierdził, że jego karty płatnicze były użyte w różnych sklepach.

Gdy mężczyzna stawiał się w komendzie, policjanci z zespołu do walki z przestępczością przeciwko mieniu od razu zajęli się tą sprawą. Wszczęto dochodzenie.

Z materiałów przekazanych przez zgłaszającego wynikało, że ktoś 20 razy zapłacił zbliżeniowo za zakupy jego kartami, co spowodowało utratę z konta ponad 800 złotych. Tryz kolejne transakcje zostały odrzucone ze względu na blokadę środków płatniczych.

Kryminalni przeprowadzili własne ustalenia. Dotarli również do miejsc, gdzie płacono kartami 39-latek. Efektem ich działań było wytypowanie dwóch mężczyzn – 39 i 36-latek. Byli oni w przeszłości karani za przestępstwa przeciwko mieniu. Mimo że prowadzili koczowniczy tryb życia, operacyjni dwa dni później zatrzymali ich na terenie działek.

Obaj zatrzymani zostali przesłuchani. Zarzuty, jakie usłyszeli dotyczą dokonania nieautoryzowanych płatności cudzymi kartami i ich usiłowania. Mężczyźni przyznali się do zarzucanych im czynów. Wyjaśnili, że za pomocą kart płacili za jedzenie i alkohol, a gdy zostały zablokowane, zniszczyli je i wyrzucili.

Za przestępstwa grozi im kara do 10 lat pozbawienia wolności.

Nadzór nad postępowaniem prowadzi Prokuratura Rejonowa Warszawa Praga-Północ.

2. Brał pożyczki na dane siostry

Bieleńscy policjanci z wydziału do walki z przestępczością gospodarczą i korupcją zatrzymali mężczyznę podejrzanego o oszustwa. 31-latek, wykorzystując dane swojej

siostry wyłudził pożyczki o łącznej kwocie ponad 6000 złotych. Teraz grozi mu kara do 8 lat pozbawienia wolności.

Do bielańskiej komendy wpłynęło zawiadomienie od kobiety, która dowiedziała się, że na jej dane zostało zaciągniętych kilka pożyczek gotówkowych.

Funkcjonariusze z wydziału do walki z przestępczością gospodarczą i korupcją w wyniku prowadzonych działań bardzo szybko ustalili osobę, która miała związek ze sprawą.

Okazało się, że jest to brat kobiety, który doskonale znał jej dane. Mężczyzna zawarł 5 umów pożyczkowych przez internet, na łączną kwotę ponad 6000 złotych.

Kilka dni temu policjanci zatrzymali 31-latkę. Zgromadzony materiał dowodowy pozwolił na przedstawienie podejrzanemu 5 zarzutów za oszustwo. Za popełnione przestępstwa mężczyźnie grozi kara do 8 lat pozbawienia wolności.

Czynności w powyższej sprawie nadzoruje Prokuratura Rejonowa Warszawa Żoliborz.

3. Wyłudzali kredyty posługując się danymi klientów wykradzionymi z banku

Na wniosek Prokuratury Rejonowej Warszawa Ursynów mokotowski sąd zastosował środek zapobiegawczy w postaci trzymiesięcznego aresztu wobec 35-letniego mężczyzny podejrzanego o oszustwa, polegające na wyłudzeniu i usiłowaniu wyłudzenia kredytów bankowych, a także podrobienie i posługiwanie się fałszywymi dokumentami. W kręgu podejrzanych znalazł się również pracownik banku, który mógł współpracować z dokonującym przestępstwa mężczyzną. W wyniku podjętych działań, przy pełnej współpracy z sektorem bankowym, na zlecenie prokuratury został on objęty dozorem policyjnym. Obaj mężczyźni zostali zatrzymani przez ursynowskich kryminalnych. Za popełnione przestępstwa grożą im kary do 8 lat więzienia.

Przestępstwa wyszły na jaw, kiedy do ursynowskich policjantów zgłosił się 42-letni mężczyzna, który zawiadomił, że otrzymał alert z systemu BIK, że ktoś posłużył się jego danymi personalnymi w celu usiłowania wyłudzenia kredytu w wysokości około 18.000 złotych. Zaraz po tym, skontaktował się z bankiem oraz BIK-iem i zastrzegł swoje dane. Po tym było jeszcze kilka nieudanych prób opiewających na kwoty od 3.000 do około 17.000 złotych. W każdym przypadku mężczyzna kontaktował się z bankami, w których zastrzegł swoje dane, informując, że jest to oszustwo. W trakcie dalszych czynności okazało się, że w jednym przypadku sprawca zaciągnął pożyczkę w wysokości 1200 zł na jego szkodę.

Po zgłoszeniu sprawą zajęli się policjanci z ursynowskiego wydziału kryminalnego, którzy ustalili, że za próbami oszustw stoi 35-letni mieszkaniec warszawskiego Bemowa. Mężczyzna był karany w przeszłości za tego rodzaju czyny i około trzech miesięcy wcześniej wyszedł z zakładu karnego.

Mając wystarczające dowody, policjanci złożyli mu wizytę. Mężczyzna mieszkający z żoną i córką zarzekał się, że nie wie nic na temat przestępstw, o które jest podejrzewany i nie ma z nimi nic wspólnego.

W trakcie przeszukania jego mieszkania policjanci znaleźli osiem podrobionych dowodów osobistych wyrobionych na podstawie autentycznych danych osób pokrzywdzonych, kilkanaście telefonów i kilkadziesiąt kart SIM, dwadzieścia pakietów startowych z numerami telefonów, kilka nośników danych w postaci kart pamięci i pendrive oraz laptop. Mężczyzna nie potrafił wyjaśnić, w jakim celu miał te przedmioty. Został zatrzymany i sadzony w policyjnym areszcie. Następnie usłyszał prokuratorskie zarzuty dopuszczenia się jedenastu przestępstw polegających na usiłowaniu oszustwa i posłużeniu się podrobionymi dokumentami. Na wniosek Prokuratury Rejonowej Warszawa Ursynów sąd zastosował wobec niego środek zapobiegawczy w postaci trzymiesięcznego aresztu.

4. Założył zbiórkę, a potem dokonał nieautoryzowanych transakcji

Policjanci z bielańskiego wydziału do walki z przestępczością gospodarczą i korupcją zatrzymali 44-latkę, który założył zbiórkę pieniędzy na portalu internetowym, a następnie dokonał 34 nieautoryzowanych transakcji przy użyciu kart płatniczych. Mężczyzna odpowie za oszustwo komputerowe. Grozi mu za to kara do 5 lat pozbawienia wolności.

Pod koniec lutego obywatel Pakistanu, na portalu internetowym założył zbiórkę pieniędzy. W opisie zbiórki zawarta była informacja, że uzyskane środki zostaną przekazane na żywność dla uchodźców. Po pewnym czasie mężczyzna zmienił opis zbiórki. Zebrane środki tym razem miały zostać przekazane na zakup kamizelek kuloodpornych. Ta sytuacja wzbudziła czujność osób z portalu internetowego, na który założona była zbiórka. Poza tym okazało się, że wszystkie transakcje są z zagranicy i jest wiele transakcji nieudanych.

Sprawa została zgłoszona na policję. Funkcjonariusze z bielańskiego wydziału do walki z przestępczością gospodarczą i korupcją przeprowadzili czynności, z których wynikało, że 44-latek dopuścił się oszustwa komputerowego i przeprowadził 34 nieautoryzowane transakcje internetowe przy użyciu kart płatniczych.

Kilka dni temu obywatel Pakistanu został zatrzymany. 44-latek usłyszał zarzuty za to, że działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wpływał na automatyczne przetwarzanie danych przez dokonanie nieautoryzowanych transakcji w łącznej kwocie ponad 37 tysięcy złotych. Mężczyźnie grozi za to kara do 5 lat pozbawienia wolności.

Czynności w powyższej sprawie nadzoruje Prokuratura Rejonowa Warszawa Żoliborz. Sprawa na charakter rozwojowy.

5. Płaciła skradzionymi kartami, zatrzymali ją kryminalni

Kobieta zatrzymana przez kryminalnych z komisariatu na Targówku była wytypowana do sprawy kradzieży portfela z miejscowego hostelu. Jak ustalili operacyjnie policjanci,

41-latką dwoma kartami płatniczymi należącymi do pokrzywdzonego dokonała szeregu nieautoryzowanych transakcji w różnych sklepach. Zarzuty, które policjanci jej przedstawili dotyczą kradzieży, trzynastu nieautoryzowanych płatności i usiłowania dokonania takiej transakcji. Za te przestępstwa kobiecie może grozić kara do 10 lat pozbawienia wolności. Nadzór nad tym postępowaniem prowadzi Prokuratura Rejonowa Warszawa Praga Północ.

Sprawa, nad którą pracowali kryminalni z komisariatu na Targówku dotyczyła włamania na konto bankowe 44-letniego mieszkańca dzielnicy. To on powiadomił policjantów, że w niewyjaśnionych okolicznościach stracił portfel z gotówką, dokumentami i kilkoma kartami płatniczymi, którymi następnie dokonywano zakupów w różnych placówkach handlowych. Mężczyzna podejrzewał, że portfel skradziono mu na terenie hostelu, w którym aktualnie mieszkał.

Kryminalni bardzo szczegółowo zweryfikowali te informacje. Następnie dokonali rozpoznania w sklepach, w których płacono skradzionymi kartami. W każdym z tych miejsc operacyjni nabywali kolejne cenne informacje o osobie, która posługiwała się kartami pokrzywdzonego.

Te wszystkie działania pozwoliły operacyjnym ustalić tożsamość kobiety, która była podejrzana o te przestępstwa. Jak się okazało, mieszkała w tym samym hostelu, co pokrzywdzony.

Kryminalni zjawili się tam i zatrzymali 41-latkę. Kobieta od razu przyznała się do tej kradzieży. Wyjaśniła, że zabrała dwie z sześciu znajdujących się w portfelu kart płatniczych i w kilku różnych miejscach zapłaciła nimi za zakupy. Ostatnia transakcja nie doszła jednak do skutku, bowiem karta była już zablokowana i jedna z ekspedientek zabezpieczyła ją na protokół.

41-latką trafiła do policyjnej izby zatrzymań w komendzie przy ulicy Jagiellońskiej. Następnego dnia dochodzeniowcy z Targówka przesłuchali ją i przedstawili jej zarzuty dotyczące kradzieży portfela należącego do 44-latka, dokonania 13 nieautoryzowanych transakcji jego kartami oraz jednego usiłowania.

Za te przestępstwa kobiecie może grozić kara do 10 lat pozbawienia wolności.

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE Związku Banków Polskich to ogólnopolska baza milionów zastrzeżonych dokumentów tożsamości. Chroni przed wyłudzeniami z użyciem kradzionych i zagubionych dokumentów.

Zastrzegać powinni wszyscy - nie tylko klienci banków! To najważniejsze, co trzeba zrobić, gdy utracimy np. dowód osobisty, paszport czy prawo jazdy.

W systemie są wszystkie banki w Polsce, operatorzy telefonii komórkowych oraz tysiące innych firm. Pokazane powyżej banki uczestniczą w dodatkowej, społecznej kampanii informacyjnej - stąd ich szczególne wyróżnienie.

System
DOKUMENTY
ZASTRZEŻONE

www.DokumentyZastrzezone.pl

UTRACIŁEŚ DOKUMENTY?

Zastrzeż je w banku!

**NIE POZWÓL UKRAŚĆ
SWOJEJ TOŻSAMOŚCI!**

Kampania Informacyjna
Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE

Patronat honorowy

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Patronat

fk Federacja
Konsumenckie

Współpraca

szp POLICJA

Organizator

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Patroni mediów

aleBank.pl

3BANK

TV Student

Partnerzy

Bank Pekao

Bank Pocztowy

BOS
BANK

citi handlowy

ING

Krakowski Bank Spółdzielczy

Santander